

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Referansegruppen for Solvens II

Møte i Finanstilsynet 12. oktober 2010

Agenda

- Planer for forhåndsdialog rundt interne modeller
- Kravene til innrapportering til tilsynet under Solvens II
- Kort orientering om aktuelle temaer
- Neste møte / eventuelt

Planer for forhåndsdialog rundt interne modeller

Kort om krav til interne modeller

- Institusjonene kan beregne SCR ved å bruke en full eller partiell intern modell som er godkjent av tilsynsmyndighetene
- Institusjonene kan bruke partielle interne modeller for beregning av en eller flere risikomoduler eller undermoduler
- Partielle modeller kan anvendes for hele virksomheten eller bare for én eller to hovedforretningsområder
- Skal gi et nivå på beskyttelsen (for forsikringskundene) tilsvarende 99,5 pst. VaR
- Kan ta hensyn til diversifiseringseffekter og risikoreduserende elementer (forutsatt at tilhørende kredittrisiko også beregnes)
- Kan ta hensyn til fremtidige "management actions"

Regelverk om interne modeller

- Direktivets artikkel 112-127 omhandler interne modeller, artikkel 231 omhandler modeller på gruppenivå
- EU-kommisjonens forslag til utfyllende regler på nivå 2 er ikke fremlagt ennå, men vil antakelig i hovedsak følge CEIOPS' endelige råd til EU-kommisjonen (tidligere Consultation paper 37, 56 og 65)
 - The procedure to be followed for the approval of an internal model (CP 37)
 - Tests and standards for internal model approval (CP 56)
 - Partial internal models (CP 65)
- CEIOPS' retningslinjer (på nivå 3) for forhåndsdialog
 - Pre-application process for internal models (CP 80)
- Utkast til norsk lovtekst vil foreligge sommeren 2011, mens utkast til forskrift vil foreligge senest ved utgangen av 2011

Kartlegging av selskapenes planer for interne modeller

- I kartleggingen høsten 2009 var det 25 selskaper som indikerte at de vil eller vurderer å søke om godkjenning av interne modeller
- Hovedsakelig partielle modeller, med overvekt av de viktigste risikoene
 - Markedsrisiko for livselskaper
 - Forsikringsrisiko for skadeselskaper
- QIS5 vil gi et mer oppdatert bilde av selskapenes planer for interne modeller
- Tilsynet har avholdt møter vedrørende interne modeller med selskaper som ønsker det

Nordisk gruppe for interne modeller under Solvens II

- En nordisk gruppe for interne modeller under Solvens II er opprettet, møter ca. 5 ganger i året
- Gruppen skal legge til rette for harmoniserte prosesser som kan støtte kollegienes arbeid med forhåndsdialog (pre-application) og modellgodkjenning i nordiske forsikringsgrupper
- Gruppen skal også fungere som et forum for utveksling av informasjon om konkrete (tekniske) problemstillinger og prosesser knyttet til interne modeller
- Det nordiske nettverket vil medvirke til kunnskapsdeling og mer effektiv ressursutnyttelse i arbeidet med interne modeller, og vil også kunne bidra til økt harmonisering i modellgodkjenningen

Generelt om forhåndsdialog (pre-application process)

- I direktivet er det fastsatt en frist på 6 måneder fra en komplett søknad er innlevert til tilsynet skal ha ferdigbehandlet søknaden
- En frivillig forhåndsdialog i forkant av at søknaden sendes inn vil gjøre det lettere å gi en godkjenning innen 6 måneder
 - Tilsynet vil bli kjent med modellen før søknaden innleveres
 - Selskapene vil kunne få en bedre innblikk i de krav som stilles til modellen, og få bedre mulighet til å sende inn en komplett søknad
- CEIOPS fremholder at forhåndsdialogen (pre-application process) ikke skal være en godkjenningsprosess, men kun resultere i en uttalelse om hvorvidt selskapet er forberedt på å sende en søknad
 - Det betyr ikke at søknaden nødvendigvis vil bli godkjent
- Retningslinjene fra CEIOPS er ikke bindende, men de fleste landene legger opp til en forhåndsdialog med utgangspunkt i retningslinjene fra CEIOPS

Forhåndsdialog i Norge

- QIS5 inneholder en rekke spørsmål om interne modeller
- Finanstilsynet vil i tillegg sende et brev med tilleggsspørsmål i slutten av oktober 2010. Svarene på tilleggsspørsmålene skal gi informasjon som er relevant i den innledende fasen av forhåndsdialogen, jf. CEIOPS' retningslinjer
- Det settes ingen frist for besvarelse av tilleggsspørsmålene
- Kvalitet i besvarelsene bør prioriteres fremfor rask besvarelse
- Finanstilsynet vil ikke prioritere å bruke ressurser på besvarelser som ikke inneholder tilstrekkelig informasjon for en hensiktsmessig forhåndsdialog
- Finanstilsynet vil starte vurderingen av mottatte svar i januar 2011

Forhåndsdialog i Norge (forts.)

- Den videre prosessen vil i størst mulig grad tilpasses den aktuelle søker, men det understrekes at Finanstilsynet ikke vil gå inn i en konsulentrolle i utviklingen av modellen
- Den videre prosessen vil også være avhengig av antall selskaper som ønsker å gå inn i en forhåndsdialog
- Det arbeides for nordisk harmonisering av forhåndsdialogen, og det må derfor tas forbehold om endringer som følge av tiltak for nordisk harmonisering som besluttes i 2011

Tidlig godkjenning av interne modeller

- Regelverket trer i kraft 1. januar 2013, og søknader levert på det tidspunktet skal ferdigbehandles innen 6 måneder
- Finanstilsynet legger imidlertid opp til å kunne gi en godkjenning tidlig i 2013, dvs. i løpet av 1. kvartal 2013
- Tidspunktet for tidlig godkjenning søkes harmonisert mellom de nordiske landene
- En betingelse for tidlig godkjenning er at det foreligger en fullstendig søknadsdokumentasjon en tid i forveien
- Søknaden vil baseres på utkast til norsk regelverk

Tidlig godkjenning av interne modeller (forts.)

- Finanstilsynet vil på et senere tidspunkt informere om hvor lang tid i forveien en fullstendig søknad skal foreligge for at det kan gis en tillatelse tidlig i 2013
 - Fristen på 6 måneder er ikke bindende før regelverket er trådt i kraft
 - Dette avhenger bl.a. av antall søknader som forventes å være aktuelle for tidlig godkjenning
 - Dette vil bli klarere når QIS5-kartleggingen og svarene på tilleggsspørsmålene foreligger

Kravene til innrapportering til tilsynet under Solvens II

Kvantitativ rapportering - Solvens II-malene

- Rapporteringsmalene (utarbeidet av CEIOPS) er svært omfattende/detaljrike i forhold til dagens rapportering
- Malpakken skal i utgangspunktet erstatte dagens nasjonale rapportering
- Det er imidlertid åpnet for å kunne lage nasjonale tilpasninger hvis:
 - vi har særegne nasjonale markeder
 - vi har egne nasjonale regler som ikke blir ivaretatt
- Det er ikke mulig å fjerne noe av det som kommer fra CEIOPS
- Skal fremme harmonisering for å kunne sammenligne landene, utveksle informasjon og sikre lik tilsynspraksis

Rapporteringsmalene (forts.)

- Totalt består rapporteringspakken fra CEIOPS av 63 regneark.
- Det er 48 regneark som skal benyttes på solonivå, fordelt på følgende 7 kategorier:
 - Balanse (3 ark)
 - Solvenskapital (1 ark)
 - Solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav (13 ark)
 - Resultatanalyse (8 ark)
 - Forsikringstekniske avsetninger - liv (5 ark) og skade (6 ark)
 - Reassuranse (5 ark)
 - Eiendeler (7 ark)
- Noen regneark skal bare fylles ut av livselskapene, mens andre bare skal fylles ut av skadeselskapene.
- Totalt skal livselskapene fylle ut 34 regneark på solonivå, mens tilsvarende tall for skadeselskapene er 36.

Rapporteringsmalene (forts.)

- Balansen (3 ark)
 - Mer detaljrik enn dagens rapportering
 - På årsbasis skilles det mellom Solvens II verdi og regnskapsmessig verdi
 - På kvartalsbasis benyttes bare Solvens II verdi
 - Det er ikke avklart om Solvens II balansen vil erstatte dagens FORT og nøkkeltallsrapportering

Rapporteringsmalene (forts.)

- Solvenskapital (1 ark)
 - Tilsvarende i hovedsak og vil erstatte rapporteringen av ansvarlig kapital i rapport 700
 - Noe mer spesifisering av kapitalinstrumentene (som i noteopplysninger i årsregnskapet)

Rapporteringsmalene (forts.)

- Solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav (13 ark)
 - Erstatter dagens stresstester, kapitaldekningsrapport og solvensmarginrapport
 - Mange likheter med Basel II (kapitalkrav fra markedsrisiko, motpartsrisiko, operasjonell risiko, med mer)

Rapporteringsmalene (forts.)

- Resultatanalyse (8 ark)
 - Fokuset er endret fra resultat til endring i solvenskapitalen
 - Tidligere *Profit and loss*-skjema er utelatt
 - Det er derfor sannsynlig at store deler av FORT og nøkkeltallsrapporteringen beholdes (inntil videre)

Rapporteringsmalene (forts.)

- Forsikringstekniske avsetninger – liv/skade (11 ark)
 - Erstatter trolig det meste av dagens Aktuarrapporter
 - Nytt fokus – ”beste estimat”
 - Generelt mer detaljer, men ivaretar ikke nasjonale forhold – må vurderes nærmere om Finanstilsynet har behov for tilleggsinformasjon.

Rapporteringsmalene (forts.)

- Reassuranse (5 ark)
 - Mer detaljert enn dagens rapportering
 - Blant annet ligger det an til at selskapene må rapportere detaljer om **alle** reassurandørene

Rapporteringsmalene (forts.)

- Eiendeler (7 ark)
 - Mye mer detaljert enn dagens FORT rapportering
 - Det ligger an til at selskapene må rapportere detaljer om **alle** papirene i porteføljen
 - Dette har de nordiske landene vært svært kritiske til, uten å få gehør fra de landene som har ledet arbeidet

Uformell høring (sommeren 2010)

- Alle skjemakategoriene har vært på uformell høring (ECB, CFO-forum, CEA, AMICE, med flere)
- Høringssvarene er svært omfattende, men har blant annet berørt detaljnivået, formålet med enkelte av malene og frekvens.
- CEIOPS utarbeider nå en ny versjon av rapporteringsmalene basert på høringssvarene.
- [CEIOPS´ utkast til rapporteringsskjemaer kan fås ved henvendelse til Finanstilsynet (eivind.skaar.briseid@finanstilsynet.no)]

CEIOPS' oppsummering av høringen

- Tre forhold synes fortsatt å diskuteres:
 - omfanget av den kvartalsvise rapporteringen
 - hvorvidt noen institusjoner skal slippe ut i fra proporsjonalitetsprinsippet
 - hvor stor frihet de enkelte land skal ha til å operere med nasjonal tilleggsrapportering
 - hvorvidt den detaljerte rapporteringen av enkeltinvesteringer skal innføres

Prosessen videre

- I januar 2011 vil CEIOPS gjennomføre en formell høring
- Finanstilsynet oppfordrer norske selskaper til å delta i denne høringen
- CEIOPS tar sikte på å ferdigstille malene våren 2011

Dialog mellom Finanstilsynet og næringsen

- Internt prosjekt for å etablere en rapporteringsløsning er i en startfase
- Finanstilsynet vil i prosessen vektlegge informasjon til næringsen

Kort orientering om aktuelle temaer

Avgrensning av kontrakten (contract boundary)

- Et sentralt spørsmål i QIS5 er i hvilken grad fremtidig opptjening og fremtidige ytelser skal tas med i verdsettelsen av kontrakten – dette må fortsatt anses som uavklart
- EU-kommisjonen har kommet med svar på spørsmålet for QIS5, men dette er ikke nødvendigvis det endelige svaret under Solvens II
- Det er uansett behov for nærmere vurdering av spørsmålet og implikasjonene for norske kontrakter
- Vurderingen kan ikke ferdigstilles før QIS5 skal innrapporteres, men QIS5-resultatene kan bidra til å belyse problemstillingen ytterligere
- Flertallet av de norske selskapene som har svart tar med fremtidig opptjening i QIS5 (noen tar ikke med fremtidig lønnsregulering)

QIS5 - rapporteringsfrist

- EU-kommisjonen har sendt brev til bl.a. CEIOPS om at rapporteringsfristen i utgangspunktet står ved lag, dvs. 31. oktober for besvarelser på solonivå og 15. november for besvarelser på gruppenivå
- I brevet fremheves det imidlertid at det skal gis utsettelse på to uker for de selskapene som har behov for det
- Dette er hovedsakelig ment for mindre selskaper og selskaper som deltar i QIS for første gang
- Selskaper som ønsker utsettelse skal informere Finanstilsynet om dette

Virksomhetsregler for livsforsikring

- Finanstilsynet tar sikte på å legge frem forslag til endringer i virksomhetsreglene for livsforsikring i løpet av 1. kvartal 2011
- Finanstilsynet er i dialog med Finansdepartementet om dette, og har foreløpig lagt vekt på å beskrive effekten av gjeldende virksomhetsregler under Solvens II
- Det er også illustrert hvordan alternative virksomhetsregler vil påvirke situasjonen under Solvens II, herunder
 - større og mer fleksible bufferfond
 - endring av overskuddsregler

Solvens II og pensjonskassene

- Solvens II er et regelverk som i utgangspunktet gjelder for europeiske forsikringsselskaper
- Ved behandlingen av Solvens II-direktivet ble det vedtatt at EU-kommisjonen, i samråd med CEIOPS, skal utarbeide adekvate solvensregler for tjenestepensjonsforetak som skal erstatte det gjeldende solvenskravet
- Dette arbeidet er krevende, bl.a. som følge av
 - store ulikheter i de ulike lands pensjonssystemer og organiseringen av pensjonsordninger
 - ulike soliditetsregler i dag
 - ulike syn på hvordan pensjonsordningen skal sikres og på hvilket nivå sikkerheten skal ligge i EU-systemet

Solvens II og pensjonskassene (forts.)

- Nye EU-regler for pensjonskasser vil ikke være klare i 2013
- De norske reglene for pensjonskasser må likevel vurderes i lys av Solvens II
- Tiden som kreves for vurdering av tilpasninger i norsk forsikringsregelverk og tidsbruken i EU tilsier at det vil ta tid å avklare det fremtidige rammeverket for pensjonskassene
- Tilsynets forslag til rammeverk vil etter planen være klart sommeren 2011 samtidig som lovforslaget for forsikring oversendes til Finansdepartementet

Solvens II og pensjonskassene (forts.)

- Finansdepartementet har i brev til tilsynet bedt om at de større pensjonskassene deltar i utredningen av Solvens II
- De største pensjonskassene vil sannsynligvis bli bedt om å levere QIS5-beregninger
- Det kan bli gjennomført en egen beregningsstudie for alle pensjonskasser i etterkant av at forslaget til fremtidig regelverk er lagt frem

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

